

نکات مهم در موقع دبو کردن نهال‌ها در شرایط اضطراری

- تا حد امکان نهال‌های حمل شده بلافاصله غرس و در زمین اصلی کاشته شوند.
- تهیه تعداد نهال مورد نیاز با توجه به شرایط اقلیمی در بهترین زمان ممکن جهت جلوگیری از سوز شدن نهال‌ها به مدت طولانی.
- برای دبو کردن نهال‌ها در شرایط ضروری و به طور موقت بایستی ریشه نهال‌ها به صورت مورب زیر خاک مرطوب قرار داده شوند.
- مرطوب کردن خاک روی ریشه نهال‌ها چنانچه مجبور به دبو کردن نهال‌ها باشیم و بارندگی صورت نگیرد.
- دبو کردن نهال‌ها به تفکیک گونه و رقم برای دسترسی آسانتر هر رقم و نوع نهال‌ها باید به صورت جداگانه نگهداری شود.
- در شرایط دبو حتماً باید بسته‌ها باز شوند تا تماس ریشه‌ها در تماس با خاک قرار بگیرند و هوای بین بسته نهال خارج شود.

نکات مهم در زمان کاشت نهال‌ها

- کاشت نهال در زمان مناسب در مناطق با زمستان معتدل، کشت پاییزه انجام دهد و در مناطقی با زمستان سرد و برف‌ناهن ۱۰۰ تا ۱۵۰ روز بعد از انجم کاشت پاییزه ترجیحاً کاشت پاییزه توصیه می‌شود. البته بسته به گونه، زمان کاشت قابل تغییر است.
- رعایت فواصل کاشت و مرز بین زمین‌ها، جهت عبور و مرور ماشین آلات و عملیات کشاورزی.
- استفاده از رسیان بر طرفه جهت قرارداری مرست نهال‌ها روی زمین‌های کاشت و پیشگیری از بروز مشکلات بعدی در مدیریت باغ.
- هرس ریشه‌های زخمی و ضعیف نهال (برالیناز) قبل از کاشت انجام عملیات ضدعفونی نهال‌ها با محلول قرچ کش، آب، خاک رس و کود دامی تازه مطابق توصیه کارشناسان باغبانی.
- استفاد از مخلوط خاکی مناسب خاک سطح اراضی و کود دامی کاملاً پوسیده جهت بر کردن چاله‌ها و اطراف ریشه نهال‌ها مخلوط شوند.

- کاشت نهال با عمق مناسب: محل پیوند حدود ۸ تا ۱۰ سانتیمتر بالاتر از سطح خاک باشد.

- کاشت نهال در جهت مناسب: قرار گرفتن پیوندک در جهت وزش باد.
- انجام عملیات سربرداری و تریب نهال‌ها مطابق توصیه کارشناسان باغبانی (برای اکثر درختان از ارتفاع ۸۰ سانتیمتری و برای گردو از ارتفاع ۱۲۰ سانتیمتری سربرداری شود).
- آبیاری نهال بلافاصله پس از کاشت: به منظور خروج هوا از خاک اطراف ریشه، تماس بیشتر ریشه با خاک و استقرار بهتر نهال.
- در صورت نشست خاک بعد از آبیاری با رعایت فاصله محل پیوند از سطح خاک مجدداً خاک دهی انجام شود.
- استفاده از قیو به منظور ثبت نگه داشتن نهال و افزایش گیرایی (قدرت ریشه‌دهی) با رعایت اصول و جلوگیری از ضربه به ریشه‌ها.

رسیان دو طرفه

غرس نهال

سربرداری

تریب نهال

- حفاظت نهال از آسیب چونندگان.

- رعایت اصول باغبانی و همگانی مدیریت باغات از جمله هرس، مبارزه با آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز: رعایت بهداشت و مدیریت کف باغات.
- رعایت نسبت تعداد ارقام کرده دهنده و کرده گیرنده و توجه به درجه خود سازگاری ارقام بخصوص در درختان گیلاس، بادام، سیب و ناعمرسی گل‌ها در گردو (همزمان نبودن شکوفایی گل‌های آن و ماده در گردو).
- کاشت ارقام به صورت جداگانه.
- عدم کاشت گیاهان زراعی مثل گوجه فرنگی، پامچان، صیفی‌جات، لوبیا و سیب زمینی در اطراف نهال‌ها.
- اجتناب از حمل و غرس نهال‌های فاقد گواهی سلامت و شناسه بدون هماهنگی کارشناسان باغبانی.

توصیه‌های فنی در بحث آبیاری نهال‌ها

- یکارگیری قطره چکان‌هایی از نوع تنظیم کننده فشار و با آمدهی ۸ لیتر در ساعت.
- استفاده از قطره چکان‌ها به تعداد حداکثر ۵ عدد برای هر درخت بسته به نوع و سن درخت (در سال‌های اول تعداد کمتر استفاده شود).
- پایش هفتگی قطره چکان‌ها توسط بهره بردار جهت رفع گرفتگی و کاهش ریس خروجی احتمالی.
- تعبث از برنامه آبیاری از لحاظ زمان، مدت و دور آبیاری.
- باردید دورهای و سالاته از کلیه شیرهای مورد استفاده در شبکه اصلی از شیرفلکه‌های قطع و وصل، فشار شکن، تخلیه هوا و ... و در صورت نیاز انجام سرویس‌های لازم جهت کارکرد صحیح آن‌ها.
- شنست و شو و تخلیه گل شکبه: شامل کنترل مرکزی، خطوط اصلی و نیمه اصلی، سازشود و ارتال‌ها اولاد ۴۱۶ در ابتدای فصل زمستان و قبل از شروع آبیاری جهت جلوگیری از گرفتگی قطره چکان‌ها.

- شنستوشوی سیستم به این صورت که شیرهای تخلیه انتهایی لوله‌ها و همچنین بست هفتگی انتهایی ارتال‌ها و لوبی‌ها باز شده و کلیه آب داخل سیستم خارج شود. این کار سبب می‌شود که مواد زائد و مواد لجن داخل لوله‌ها خارج و سیستم دچار گرفتگی و اختلال نشود.

- بازدید مکرر از دستگاه‌های کنترل مرکزی و اطمینان از کارکرد آنها.
- استفاده از تصالوات و شیرالات استاندارد و مرغوب.
- در انتهای فصل آبیاری و پس از آخرین آبیاری که معمولاً در فصل پاییز انجام می‌شود لازم است شیرهای تخلیه آب و همچنین فریوش‌های انتهایی لوله‌های اصلی و نیمه اصلی باز و آب باقیمانده در آن‌ها خارج شود زیرا ممکن است که آب باقیمانده در لوله‌ها در زمستان در اثر یخ زدگی سبب ترک‌زدگی لوله‌ها و شیرالات و آسیب به تأسیسات شبکه شود.
- در صورت امکان لوله‌های ابده (ترتال) در عمق حداقل ۴۰ سانتیمتری در داخل خاک دفن شود و فقط لوله‌های لوب در مجاورت هر نهال بیرون از زمین باشد.

گرد لوله‌ها، سیمه تراشیمی

و برآستان: اعطالقه علی اصابعی

مدیر اجرایی: معتمد آخور جهان‌شهبان

دامن: سازمان جهاد کشاورزی استان کردستان - مدیریت هماهنگی توسعه کشاورزی

با تشکر از: مهندس معتمد جعفر نیکباز

چاپ: ۱۳۹۷

سازمان جهاد کشاورزی استان کردستان

توصیه های فنی در مراحل احداث باغ، حمل و نقل، انبار، غرس نهال، مدیریت باغ و نگهداری سیستم آبیاری

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان کردستان
با همکاری مدیریت باغیانی و مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی

مقدمه

بیشتر درختان میوه چند سال پس از کاشت وارد فاز زایشی و تولید می شوند. و ارتفاع درختی حداقل ۳ تا ۴ متر و پهنای درختان ۲ تا ۳ متر است. در اولیه هزینه های زیادی صرف می کنند بنابراین اگر از ابتدا مراحل به درستی و با دقت انجام نشود، باعث وارد آمدن ضررهای جبران ناپذیری می شود. رعایت نکردن اصول فنی در زمان جابه جایی و غرس نهال، عدم پوشاندن ریشه نهال، حمل نامناسب، عدم کاشت به موقع نهال از جمله مواردی است که موجب تشنگ شدن بسیاری از نهال های کاشته شده و یا سبب شدن نهال ها می شود که از نظر رشد و شرایط رویش با درختان سالم مشابه قابل مقایسه نیست. علاوه بر آن واکنشی و تعویض این درختان هم مستلزم صرف هزینه می باشد. در این نوشتار سعی بر این است که نکاتی را به باغداران یادآور شویم تا با رعایت آن کمتر دچار این مشکلات شوند.

خصوصیات نهال مرغوب

- داشتن پایه و پیوندک مشخص
- ارتفاع مناسب طوقه تا محل پیوند
- ترکه ای بودن نهال، نهال باید یک شاخه ای بوده و انحنای نداشته باشد.
- قطر پیوندک ۱ الی ۲/۵ سانتیمتر باشد.
- داشتن ارتفاع استاندارد برای گردو ۱۵۰ تا ۱۸۰ سانتی متر و برای سایر نهال های پهن دانه ۱۰۰ سانتیمتر باشد.
- جوش خوردن و انقباض کامل محل پیوند.
- سن نهال نهال نباید کمتر از یک سال یا بیشتر از ۲ سال داشته باشد.

جوش خوردن محل پیوند

- جوانه های نهال: جوانه های روی نهال بخصوص در دو سوم قسمت پلتن باید سالم و قوی باشند تا بعد از سربرداری بتوانند شروع به فعالیت کنند.
- داشتن ریشه کافی، شاداب و سالم.
- دارا بودن لیبیل یا برجسب سال جاری که دارای مشخصات ژنتیکی پایه و پیوندک (رقیم) و نام تولید کننده باشد.
- داشتن گواهی سلامت از حفظ نباتات.

نکات مهم قبل از اقدام به احداث باغ

- انجام آزمون خاک قبل از کاشت: مطابق با دستورالعمل و شیوه صحیح نمونه گیری و آنالیز نتیجه آزمون به منظور تأمین و یا اصلاح مواد کودی و عناصر موجود در خاک.
- طراحی فواصل کاشت (گونیا کرن) و آماده کردن زمین: انجام عملیاتی از قبیل شخم، تسطیح، کودپاشی مطلق یا نتیجه آزمون خاک، طراحی و قطعه بندی.
- حفر چاله های غرس نهال: که بسته به بافت و حاصلخیزی خاک، شیب زمین، شرایط آب و هوایی منطقه و سیستم تربیت به طور متوسط در ابعاد ۶۰×۶۰ سانتی متر انجام می شود.
- تهیه کود حیوانی کاملاً پوسیده به منظور اختلاط یا خاک سطحی و ریختن کف چاله ها.

نکات فنی در مورد حمل و نقل و نگهداری نهال ها

- نهال ها نباید به مدت طولانی در خارج از خاک و به صورت دبو شده باقی بمانند، چون به میزان زیادی گبرایی یا قدرت ریشه دهی آنها کاهش می یابد.
- نهال ها در کمترین زمان ممکن پس از حمل از نهالستان فر زمین لمدان کاشته شوند.
- زمانی باید اقدام به جابجایی نهال نمود که نهال به طور طبیعی و ۱۰۰ درصد خزان کرده و به خواب رفته باشد.
- پوشش مناسب نهال ها به ویژه ریشه ها تا زمان انتقال به محل اصلی به منظور پیشگیری از صدمه به ریشه ها انجام شود.

پوشش ریشه ها هنگام حمل و نقل

باز کردن پوشش ریشه در زمان دیو و خاک دهی